

A kát is drágítja az áramot?

Major András

Miközben szakemberek szerint legalábbis megkérdőjelezhető az áramot és hőt együttesen termelő nagy erőművek kötelező áramátvételi (kát) rendszerben szerepeltetése, a parlament nagy egyetértésben hosszabbította meg a dotáció hatályát. A támogatás minden fogyasztót terhel, viszont a távhőt felhasználók köre jóval szűkebb. Ráadásul a kát-rendszer jelenlegi formájában versenytorzító és nem a megújuló technológiákat támogatja. A Magyar Energia Hivatal becslése szerint tavaly 44 milliárd forintot fizettek ki támogatásként, majd 2015-ig további 45 milliárd forint megy ilyen célra.

Miközben szakemberek szerint legalábbis megkérdőjelezhető a villamos energiát és hőt együttesen termelő nagy erőművek kötelező áramátvételi (kát) rendszerben való szerepeltetése, a parlament nagy egyetértésben hosszabbította meg a múlt év végén a dotáció hatályát. A konstrukció mára az energiapolitika kudarcává vált - hangzott el az Energia Klub március elején tartott sajtóreggelijén. A rendszer ugyanis az újabb és újabb erőművek bevonásával eltért eredeti céljaitól, és gyakorlatilag az elavult távhőrendszerek, szennyező erőművek életben tartójává lépett elő. A szisztéma a járadékvadászatot honorálja, miközben korlátozza az árampiaci versenyt és indokolatlan többletköltséget terhel a fogyasztókra. Ráadásul bár a kapcsoltan termelő erőművek számára a kötelező átvétel eredetileg 2010. december 31-éig volt érvényben, lehetővé tették számukra a legfeljebb 2015 végéig tartó hosszabbítást.

A káton keresztül kifizetett állami támogatás a kapcsoltan termelő erőművek számára minden villamosenergia-fogyasztót terhel, viszont a távhőt felhasználók köre jóval szűkebb. A Magyar Energia Hivatal kalkulusa szerint tavaly 44 milliárd forintot fizettek ki támogatásként a kát kapcsán. A következő években ugyan egyre kisebb tételeket osztanak majd ki a módosító javaslat szerint, de 2015-ig így is körülbelül 45 milliárd forint megy ilyen célra. A kötelező átvétel meghosszabbításának áremelő hatása tavaly az összes, támogatást kapott erőművet figyelembe véve tíz százalék volt (1,29 forint/kilowattóra többlet a 13,50 forint/kilowattórás piaci tarifához képest), ez jövőre - a támogatási összegek csökkenésével és a piaci tarifa várható emelkedésével - visszaesik.

A konstrukciót az a megfontolás hívta életre 2003-ban, hogy minél hamarabb épüljenek meg a hiányzó kapcsolt erőművek, részben felváltva a régebbi elavult erőműveket - mondta lapunknak Mezősi András, a Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont (REKK) kutatója. Ez el is érte a célját, hiszen csaknem 600 megawatt kapacitást építettek ki, ami a teljes hazai kapacitás nyolc százaléka. Ezzel ellentétben a nagy kapcsolt erőművek bevonása a rendszerbe, hiszen azok már régóta működtek, amikor a támogatott körbe bevonták őket, így támogatásuk teljesen indokolatlan - véli Mezősi, aki szerint a kis kapcsolt erőművek támogatása sem indokolt, hiszen ezek az erőművek úgy hozták meg a döntést, hogy beruházzanak-e egy új erőműbe vagy sem, hogy a szabályozás kimondta: támogatás csak 2010 végéig jár, utána kikerülnek a szabadpiacra.

A kát-rendszer jelenlegi formájában versenytorzító és nem azokat a megújuló technológiákat támogatja, amelyekre igazán szükség volna - véli Polony Gergely, a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) hálózatos ágazatok irodájának munkatársa. Jelenleg a kassa több mint 70 százaléka úgynevezett kapcsoltan termelő erőművek

(áramot és hőt együtt) termelésének támogatására megy el, amelyeknél erősen kétséges, hogy egyáltalán szükség van-e ilyen jellegű támogatásra, mivel piaci alapon is termelhetnének. A jelenlegi konstrukció komolyan befolyásolhatja a beruházásokat is. Valószínűleg a kapcsolatos termelők egy jelentős csoportjára (a nagyméretű termelőegységek) vonatkozóan meg kellene szüntetni a támogatást, valamint a piaci árhoz kellene kapcsolni, ugyanis jelenleg semmilyen kapcsolatban nincs azzal - mondta Polony. A támogatás megszüntetése a távhő drágulásához vezethet, az áram árát viszont csökkentheti.

A villamosenergia-törvény szerint a két célja az energiahatékonyság növelése, az energiafelhasználás csökkentése és a megújuló energiaforrások arányának növelése. A rendszerben részt vevő termelőktől egyrészt kötelező a termelt áram átvétele, másrészt a termelők számára a piaci árnál magasabb átvételi árat garantálnak.

(Napi Gazdaság, 2010. március 17., szerda, 1+2. oldal)